

talán meg sem állt Loretóig. Ott Szűz Máriához imádkozott értem a Casa Sacrában, ahhoz a Szűz Máriához, akinek a képét a katolikus Ferdinánd csapatai előtt hordozták a fehér-hegyi csatában.

Apám, az én jó apám egy szót nem szólt az újabb pálfordulásra, sőt mikor hazajött a bátyám, azt mondta neki, hogy ha akkora urak, mint Esterházy nádor és Pázmány érsek úr is, protestáns szülők öléből katolizált, nem elveszett ember az, aki e tetteivel csupán visszatalált a forráshoz.

Persze nem volt zökkenők nélküli ez a visszatalálás, mert a bátyám néhány nap múltán már ismét prédikált, és ismét annyira hevesen, ha éppen most a másik oldalon is, hogy az apámnak nem maradt más lehetősége, mint kivitetni magát a tornácra duzzogni.

De az út nem volt hiábavaló. Az új naptár szerinti Nagyboldogasszony-napra a Madonna azzal kápráztatott el mindnyájunkat, hogy a lábamon tátongó seb árkait elsímította, akár a tó vizét az éj. És ekkor már, bevallom, egy kicsit sok volt a csodákból, mert a bátyám ismét kezdte kihízni a bőrét, ismét próféta-ságokkal traktált minket, anyám csodálatát s apám néma beletörődését kivíva, s én immár inkább félni kezdtem, mint örülni. Félni és duzzogni, durcásan mormogni egyszerre, ami, ugye, nem a legjobb vegyíték.

Azt a nyarat is követte egy tél, s azon a télen igen sok ember került az enyémhez hasonló lelkiállapotba, kinek nagyobb hazával kellett bajmolódnia, mint az én családom, s érezte úgy magát, mint egy utazó, mindig két jó között, valami félútfélén, magyar félállapotban, elveszve.

Győrffy Ákos

ÉGSZELET

Cigarettazni éjjel a körfolyosón,
 belehamuzni a fonnyadt muskátlikkal
 teli virágládába, tiszta, csillagfényes,
 keskeny égszelet, ennyi eget hagytak,
 egy nem túl nagy, téglalap alakú
 területet, fázom, ágyékom hideg lucsokban,
 az ujjaimra rakódott nikotinon is
 átüt az illatod, tested legmélyének
 illata, hallom, ahogy a konyhában
 csörömpölsz a teáskannával, tea és
 erdei méz és a tested méze, a keskeny
 égszelet csillagai méztől és nyáltól és
 ondótól csillognak, liftajtó csapódik,
 rántottaszag, felsír egy gyerek, elképzelem,
 hogy, de teljesen mindegy, hogy mit képzelek

el, ez a körfolyosó éppúgy nem valóság,
mint az illatod, az illatod a tea gőzében,
a rántottaszagban, a cigaretta füstjében,
mindenhol, átverés, tudom, átverés az egész,
itt reszketek valami rafinált színpad
díszletei között, túl egy eszméletvesztésig
fokozott szeretkezésen, amit hamarosan
újabb követ majd, mert nem érhetjük el
egymást soha, és ez nem vehető tudomásul,
hiába van tele a testem harapásaid nyomaival,
hiába suttogod orgazmus közben, hogy édes
istenem, mi ott sem, egymás testében sem, sehol,
fonnyadt muskátlikkal teli virágláda, ennyi
egyet hagytak, elpöckölöm a csikket, hullócsillagunk.

Miskolczy Ambrus

AMIKOR KOSSUTH KITÜNTETTE GÖRGEIT...

Az emlékezet játéka, avagy egy pletyka anatómiája

Amikor 1849. március 9-én Kossuth kitüntette Görgeit, az elnök bocsánatot kért – volna! – a tábornoktól – szól az ismerős történet: Jókai Mór, Vas Gereben és Kemény Zsigmond kürtölte szerte a világba. Az első kettő még életében, az utóbbi csak halálában, egyik posztumusz írásában. A történetet festményen is megörökítették. Sok ismerős arcot látunk, feszülten figyelik, miként tűzi Kossuth, az elnök a tábornok Görgei mellére az érdemrendet. Kérdés: valóban mit láttak és hallottak, és mire emlékeztek később? Más szóval: milyenek is az emlékezet játéka? De először beszéljenek a források!

Koronatanúnk a legnagyobb magyar naplóiíró: gróf Gyulay Lajos. A századdal született, s huszonegy éves korától száznegyven kötetet írt haláláig, 1868-ig. Nevelője Döbrentei Gábor, és a család barátja Kazinczy Ferenc, aki állítólag egyik nővérebe még szerelmes is volt, úgy dicsérgette őt, mint aki nagy író lehetne, olyan jól forgatja a tollat. De volt annyi önkritikája, hogy felismerje, gyatra versei, ügyetlen karcolatai és zagyva cikkei nem ütnek meg a mértéket. Viszont a közvetlen beszéd, az élmények és benyomások megjelenítésének mestere. Diszkrétén fecseg, mert amit másoktól hallott, nem mindig adta tovább, saját véleményét viszont nem titkolta, és azt sem hallgatta el, amit látott. Az erdélyi reformellenzék radikálisainak egyike volt, aki az első magyar népképviselői országgyűlésben Hunyad megyét képviselte, és tagja lett a függetlenség kikiáltásában nagy szerepet játszó Radikál Pártnak, amiről egyébként szintén hallgatott.¹